

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

навчальної дисципліни «Службове право» вибіркового компоненту
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри права Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, кандидат юридичних наук, Карпова Наталія Юріївна.
2. Професор кафедри трудового та господарського права Ф № 2 ХНУВС, доктор юридичних наук, професор Подорожній Є. Ю.

1. Загальні методичні вказівки.

Метою вивчення дисципліни «Службове право» є: сформувати у здобувачів вищої освіти систему (а) знань щодо: поняття службового права, основних особливостей предмета і методу; принципів і джерел службового права; понять, особливостей та видів державної служби; категорій та видів посад державної служби; поняття, особливостей та основних складових правового статусу державної служби; основні права і обов'язки державних службовців; основні положення про захист і обмеження державних службовців; поняття, особливості оплати праці; основні особливості проходження державної служби; основні особливості організації та управління державною службою; (б) умінь щодо: виявлення наявності або відсутності правовідносин, врегульованим службовим правом в кожній конкретній ситуації; визначення виду правовідносин, регульованих службовим правом в заданій ситуації; встановлення характеру і змісту суб'єктивних прав і юридичних обов'язків суб'єктів службового права; встановлення наявності або відсутності факту порушення суб'єктивних прав або невиконання юридичних обов'язків суб'єктів службового права; визначення способів, форм і захисту порушених прав суб'єктів службового права; (в) навичок щодо: тлумачення юридичної термінології; роботи з правовими актами; аналізу різних правових явищ, юридичних фактів, правових норм і правових відносин, що є об'єктами професійної діяльності; правозастосовчої та правоохоронної практики в сфері службового права; вирішення правових проблем і колізій реалізації норм матеріального та процесуального права, прийняття необхідних заходів захисту прав у сфері службового права, навичками реалізації управлінських інновацій в сфері державного управління, з метою адекватно оцінювати ситуації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Службове право» є такі – знати: зміст та систему службового права України, особливості правового регулювання відносин щодо державної служби; принципи державної служби в Україні. Розуміти правові основи організації та координації дій суб'єктів службового права та службових відносин. Вміти орієнтуватися у проблемах правового регулювання та розвитку відносин державної служби, аналізувати підходи до регулювання відносин публічної служби в країнах ЄС тощо. Упевнено застосувати понятійно-категоріальний апарат службового права, розрізняти категорії посад державної служби та визначати особливості правового статусу відповідних державних службовців. Володіти навичками роботи з правовими актами; аналізувати різні правові явища та юридичні факти, правові норми й правовідносини, що є об'єктами професійної діяльності; правозастосовчої та правоохоронної практики в сфері службового права; вирішувати правові проблеми і колізії реалізації норм матеріального та процесуального права. Готувати необхідні процесуальні документи для реалізації та захисту прав і свобод осіб.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави та права», «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Інформаційне право», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право».

Очікувані результати навчання: сформовані в студентів навички

використання отриманих знань у процесі подальшого вивчення спеціальних фахових дисциплін та майбутньої практичної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- ✓ Поняття, цілі та завдання дисципліни «Службове право», механізм правового регулювання відносин державної служби в Україні.
- ✓ Предмет та метод службового права.
- ✓ Систему та функції службового права.
- ✓ Принципи службового права та особливості їх реалізації.
- ✓ Джерела службового права.
- ✓ Систему суб'єктів службового права.
- ✓ Поняття, структуру, зміст та особливості відносин у сфері службового права України.
- ✓ Підстави та порядок доступу до державної служби.
- ✓ Механізм та засади управління державною службою.
- ✓ Порядок вступ на державну службу.
- ✓ Порядок призначення на посаду державної служби.
- ✓ Поняття службової кар'єри.
- ✓ Організаційно-правові засади проходження державної служби.
- ✓ Підстави та порядок просування державного службовця по службі.
- ✓ Механізм оцінювання службової діяльності.
- ✓ Порядок підвищення кваліфікації службовців.
- ✓ Правові засади оплати праці службовців.
- ✓ Підстави та порядок заохочення державних службовців.
- ✓ Регулювання соціально-побутового забезпечення державних службовців.
- ✓ Регулювання робочого часу та часу відпочинку державного службовця.
- ✓ Підстави та порядок пенсійного забезпечення державних службовців.
- ✓ Поняття службової дисципліни та правові засади її забезпечення.
- ✓ Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.
- ✓ Обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни.
- ✓ Поняття та зміст дисциплінарної відповідальності службовця.
- ✓ Підстави притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності.
- ✓ Поняття, види та порядок застосування дисциплінарних стягнень до службовців.
- ✓ Обставини, що пом'якшують та (або) обтяжують дисциплінарну відповідальність.
- ✓ Система та повноваження суб'єктів, що порушують дисциплінарне провадження та застосовують дисциплінарні стягнення до службовців.
- ✓ Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.
- ✓ Засади матеріальної відповідальності державних службовців.

- ✓ Засади державної служби в апараті органів законодавчої та судової влади.
- ✓ Регулювання проходження служби в органах прокуратури, національної поліції та органах місцевого самоврядування
- ✓ Правові засади дипломатичної служби.
- ✓ Поняття та особливості патронатної служби.

Вміти:

- чітко орієнтуватись в системі адміністративного законодавства, аналізувати нормативно-правові акти та розуміти механізм застосування їх положень, вирішувати колізійні ситуації в законодавстві;
- визначати зв'язок та розмежовувати адміністративні правовідносини із іншими (кримінальними, кримінальними процесуальними, цивільними, фінансовими, трудовими тощо) з метою правильного застосування положень чинного законодавства;
- вирішувати казуси із застосуванням масиву адміністративного законодавства та узагальнень судової практики.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					Вид контролю
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	
Тема № 1«Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку»	9	2		2		5	залік
Тема № 2 «Поняття, структура та особливості відносин у сфері службового права України».	9	2		2		5	
Тема № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»	10	2		2		6	
Тема № 4 «Вступ на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування. Призначення на посаду публічної служби ».	10	2		2		6	
Тема № 5 «Службова кар’єра».	10	2		2		6	
Тема № 6 «Оплата праці, заохочення і	11	2		3		6	

соціальні гарантії державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Робочий час і час відпочинку публічних службовців».							
Тема № 7 «Відповідальність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування».	10	2		2		6	
Тема № 8 «Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Патронатна служба».	11	2		3		6	
Тема № 9 «Службова етика»	10	2		2		6	
Тема № 10 «Припинення державної служби та служби в органах місцевого самоврядування».	10	2		2		6	
Тема № 11 «Управління державною службою»	10	2		2		6	
Тема № 12 «Службові спори»	10	2		2		6	
Всього за 1 семестр	120	24		26		70	

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:				Вид контролю	
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		Самостійна робота
Тема № 1«Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку»		2	2			9	залік
Тема № 2 «Поняття, структура та особливості відносин у сфері службового права України».						9	
Тема № 3 Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування		2	2			9	

Тема № 4 «Вступ на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування. Призначення на посаду публічної служби».		2				9
Тема № 5 «Службова кар'єра».						9
Тема № 6 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії публічних службовців. Робочий час і час відпочинку публічних службовців».						9
Тема № 7 «Відповідальність публічних службовців».						9
Тема № 8 «Особливості проходження публічної служби в окремих державних органах. Патронатна служба».						9
Тема № 9 «Службова етика»						9
Тема № 10 «Припинення публічної служби».						9
Тема № 11 «Управління державною службою»						10
Тема № 12 «Службові спори»						10
Всього за 1 семестр	120	6	4			110

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА № 1 «Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку»

Практичне заняття. Мета заняття: сформувати у слухачів вихідне уявлення щодо поняття, предмету і мети дисципліни «Службове право», механізму правового регулювання відносин державної служби в Україні, сформувати мотивацію її вивчення.

Час проведення 2 год.

Начальні питання:

1. Поняття та ознаки публічної служби
2. Службове право: поняття, ознаки, предмет та метод.
3. Службове право як наука та навчальна дисципліна.
4. Структура та джерела службового права.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Історико-правові засади становлення та розвитку службового права.
2. Сутність та види основних принципів службового права.

ТЕМА № 2 «Поняття, структура та особливості відносин у сфері службового права України».

Практичне заняття. Мета заняття: сформувати у студентів розуміння поняття, особливостей та структури відносин у сфері службового права.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та структура службових правовідносин.
2. Підстави та порядок виникнення, зміни і припинення службових правовідносин.
3. Співвідношення службових правовідносин із суміжними видами правовідносин.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Сутність та місце службових правовідносин у системі публічного управління.
2. Проблеми розмежування службових і трудових правовідносин

ТЕМА № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»

Практичне заняття. Мета заняття: засвоїти сутність та зміст правового статусу службовців; вміти виокремлювати характерні риси правового статусу публічного службовця; розміти специфіку правового статусу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та зміст правового статусу державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.
2. Структура правового статусу державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.
3. Підстави та порядок набуття правового статусу державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Правовий статус працівника поліції.
2. Правовий статус сільського, селищного, міського голови.

ТЕМА № 4 «Вступ на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування».

Практичне заняття. Мета заняття: розкрити та засвоїти порядок і особливості вступу на державну службу та призначення на посади державної служби, а також служби в органах місцевого самоврядування в Україні

Час проведення 2 год.**Навчальні питання:**

1. Поняття та специфіка державної служби
2. Поняття та особливості служби в органах місцевого самоврядування.
3. Умови, підстави та порядок прийняття на державну службу. Обмеження пов'язані із державною службою.
4. Підстави та порядок прийняття на службу в органи місцевого самоврядування.
5. Сутність та порядок проведення конкурсу на заняття посад державної служби та посад в органах місцевого самоврядування.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Сутність, роль та коло обмежень, пов'язаних із проходженням державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.
2. Порядок та специфіка призначення на посади державної служби.

ТЕМА № 5 «Службова кар'єра»

Практичне заняття. Мета заняття: забезпечення засвоєння здобувачами вищої освіти знань щодо загальних та специфічних аспектів побудови службової кар'єри, порядку проходження державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Час проведення 2 год.**Навчальні питання:**

1. Поняття службової кар'єри.
2. Ранги державних службовців. Просування державного службовця по службі: підстави та особливості реалізації. Переведення державних службовців.
3. Службове відрядження: строки та порядок направлення осіб.
4. Зміна істотних умов державної служби
5. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування
6. Атестація посадових осіб місцевого самоврядування

Теми для рефератів і доповідей:

1. Сутність та порядок оцінювання ефективності службової діяльності.
2. Поняття, значення та зміст правила внутрішнього службового розпорядку державного органу.
3. Сутність та правове регулювання граничного віку перебування на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування.

ТЕМА № 6 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії державних

службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Робочий час і час відпочинку службовців»

Практичне заняття. Мета заняття: закріплення знань здобувачів вищої освіти щодо соціального статусу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Час проведення 3 год.

Навчальні питання:

1. Оплата праці державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: державні гарантії, схема посадових окладів
2. Надбавки, доплати, премії та компенсації.
3. Заохочення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
4. Соціально-побутове забезпечення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
5. Тривалість робочого часу та час відпочинку державних службовців
6. Підстави та порядок надання відпусток державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Законодавчі засади структури та умов оплати праці державних службовців в Україні
2. Проблеми законодавчого регулювання заохочення посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.

ТЕМА № 7 «Відповідальність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування»

Практичне заняття. Мета заняття: Забезпечення розуміння здобувачами вищої освіти сутності та ролі відповідальності як гарантії законності у сфері службових відносин; навчитися розрізняти підстави та види юридичної відповідальності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування; розуміти порядок притягнення зазначених суб'єктів до відповідальності.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Службова дисципліна: поняття та ознаки
2. Поняття та види відповідальності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування
3. Підстави притягнення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування до юридичної відповідальності.
4. Порядок притягнення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування до юридичної відповідальності.

Теми для рефератів і доповідей:

1. Поняття та види дисциплінарних стягнень державних службовців.

2. Обов'язки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення службової дисципліни.

ТЕМА № 8 «Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Патронатна служба»

Практичне заняття. Мета заняття: засвоєння здобувачами вищої освіти специфіки правового регулювання проходження служби в окремих органах держави.

Час проведення 3 год.

Навчальні питання:

1. Проходження служби в органах Національної поліції;
2. Проходження служби в органах прокуратури.
3. Служба в судових органах.
4. Дипломатична служба.

Теми для рефератів:

1. Законодавчі засади проходження служби у податкових та митних органах.
2. Служба в органах Служби безпеки України.

ТЕМА № 9 «Службова етика»

Практичне заняття. Мета заняття: сформувати у здобувачів вищої освіти чіткого усвідомлення того, що являє собою службова етика і яке її місце у службових відносинах; виробити у слухачів стійкого та ґрунтовного переконання у необхідності дотримуватися службової етики під час проходження публічної служби.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, значення та законодавчі засади службової етики
2. Загальні професійно-етичні обов'язки державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування
3. Поняття та зміст доброчесності як складової службової етики.
4. Вимоги щодо використання службового становища, ресурсів та інформації

Теми для рефератів та доповідей:

1. Професійна етика та професійна поведінка прокурорів: сутність та законодавче регулювання.
2. Морально-етичні принципи професійної діяльності працівників державних органів.
3. Етика професійної поведінки посадових осіб органів місцевого самоврядування.

ТЕМА № 10 «Припинення державної служби та служби в органах

місцевого самоврядування»

Практичне заняття. Мета заняття: засвоїти підстави, порядок та наслідки припинення службових правовідносин.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Підстави та порядок припинення державної служби.
2. Передача справ і майна
3. Підстави та порядок припинення служби в органах місцевого самоврядування.
- 4.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Порядок та специфіка припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення
2. Порядок припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу або його обмеження

ТЕМА № 11 «Управління державною службою»

Практичне заняття. Мета заняття: забезпечити засвоєння здобувачами вищої освіти знань про механізм та суб'єктний склад управління державною службою.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та структура системи управління державною службою.
2. Правовий статус центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.
3. Роль та повноваження Комісії з питань вищого корпусу державної служби
4. Правовий статус Керівника державної служби в державному органі

Теми для рефератів та доповідей:

1. Служба управління персоналом державного органу: призначення та повноваження.
2. Вимоги щодо організації роботи Комісії з питань вищого корпусу

державної служби

ТЕМА № 12 «Службові спори»

Практичне заняття. Мета заняття: навчити здобувачів вищої освіти виявляти службові конфлікти та розуміти їх причини; вирішувати службові спори на підставі норм чинного законодавства.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття службового спору та службового конфлікту.
2. Види службових спорів
3. Форми та порядок вирішення службових спорів.

Теми для рефератів та доповідей:

1. Адміністративне судочинство як один із ключових інструментів захисту професійних прав і законних інтересів державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
2. Позасудове врегулювання службових конфліктів.

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про державну службу: закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#n6>
3. Про затвердження Порядку укладення контрактів про проходження державної служби: пост. Кабінету Міністрів України від 17 черв. 2020 р. № 494. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/494-2020-%D0%BF#Text>
4. Положення про Національне агентство України з питань державної служби: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 1 жовт. 2014 р. № 500. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-%D0%BF#n8>
5. Деякі питання призначення на посади державної служби на період дії карантину, встановленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: пост. Кабінету Міністрів України від 22 квіт. 2020 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/290-2020-%D0%BF#Text>
6. Порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2016 р. № 246 (в редакц. пост. Кабінету Міністрів України від 18 серп. 2017 р. № 648. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#n10>
7. Про затвердження Умов оплати праці членів Комісії з питань вищого корпусу державної служби: пост. Кабінету Міністрів України від 24 груд. 2019 р. № 1169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1169-2019-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження Порядку делегування окремих повноважень керівника державної служби в центральному органі виконавчої влади: пост. Кабінету Міністрів

України від 11 груд. 2019 р. № 1041. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1041-2019-%D0%BF#Text>

9. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження: пост. Кабінету Міністрів України від 4 груд. 2019 р. № 1039. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF#Text>

10. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: пост. Кабінету Міністрів України від 6 лют. 2019 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#Text>

11. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України 7 червня 2001 року № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

Основна література:

1. Біла-Тіунова Л.Р. Службове право України : підручник / Л.Р. Біла-Тіунова, О.М. Стець . - Одеса: Фенікс, 2022. -360 с. - Режим доступу : <https://doi.org/10.32837/11300.19888>.

2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимощук, В.А. Дерещ (відп. ред.). – К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. – 796 с.

3. Дисциплінарно-деліктне право: навч. посіб. / Т. С. Аніщенко, Ю. А. Берlach, Д. С. Бондаренко та ін.; за ред. Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова; Запоріж. нац. ун-т. Київ: ІнЮре, 2016. 464 с

4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

5. Шумило М. М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців. Київ : Ніка-Центр, 2010. 272 с.

6. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків : Право, 2005. 304 с.

7. Коваленко В. В. Основи державного управління: монографія. Харків : ТД "Золота миля", 2009. 320 с.

8. Коломoeць Т. О. Адміністративне право України: Академічний курс: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

9. Державна служба в Україні: теоретико-правова характеристика у контексті реформування законодавства: [монографія] / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Бачеріков та ін.; за заг. ред. С. В. Ківалова, Л. Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 438 с.

10. Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія / Т. Є. Кагановська. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 360 с.

11. І. В. Бригадир, І. В. Панова. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: зб. наук. пр.–Харків: ХНУВС, 2019.–С. 28-32. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7f69875c-c427-4ce9-acf3-842e58b16309/content>

12. Іванов А. О. Напрями вдосконалення правових засад службової кар'єри державних службовців / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. III наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 208 с. (с.117-120)

13. Іванов, А. О. (2021) «Актуальні питання стимулювання праці державних

службовців», *Право і безпека*, 82(3), с. 136-143. doi: 10.32631/pb.2021.3.15.

14. Іванов А. О., Скрипка С. С. Правовий режим воєнного стану / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. III наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 208 с. (с.200-202)

15. Актуальні питання превентивної діяльності поліції України / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квіт. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Ф-т № 6, Каф. правоох. діяльності та поліцейстики, Наук. парк «Наука та безпека». - Харків, 2022. - 320 с.

16. До питання участі Національної поліції у правовому вихованні населення / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 квіт. 2021 р.), Харків. нац. ун-т внут. справ. – Харків : ХНУВС, -с.142-145.

17. Діденко, О. М. Загальна теорія публічної служби в Україні / Олена Миколаївна Діденко // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану : тези доп. Всеук. наук.-практ. конф. (м. Харків, 22 черв. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2022. – С. 115-117.

18. Марков, В. В. До проблеми визначення службової дисципліни працівників ОВС / В. В. Марков // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 1 (60). – С. 235-241.

19. Безкоровайний, Б. О. Динаміка трудових правовідносин державних службовців : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Безкоровайний Богдан Олександрович; НАН України, Ін-т держави і права імені В. М. Корецького. - Київ, 2014. - 17 с.

20. Терницький, С. М. До проблеми визначення сутності поняття «принципи проведення конкурсу на державну службу» / С. М. Терницький // Прикарпатський юридичний вісник. – 2019. – Вип. 4 (29), т. 2. – С. 45-48. - DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4\(29\).432](https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4(29).432).

21. Лисицька, Т. Г. Поняття і сутність переведень та переміщень державних службовців / Тетяна Геннадіївна Лисицька // Право і безпека. - 2020. - № 3 (78). - С. 121-126. - DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.3.16>.

22. Державна прикордонна служба України. - Вінниця : ТОВ "Консоль", 2021. - 98 с.

Додаткова література:

1. Службове право України : словник термінів / за заг. ред. Т.О. Коломосьць, В.К. Колпакова. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 340 с.

2. Коломосьць Т.О. Службове право – це самостійна галузь права чи елемент системи адміністративного права. Кн. 2 / відпов. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : ООО «Оберіг», 2018. С. 131–139.

3. Петришин О.В. Статус службової особи: природа, структура, спеціалізація. Київ: УНКВО, 1990. 76 с.

4. Венедиктов В. С. Організаційно-правові засади сучасної державної служби України: наук.-практ. посіб. / В. С. Венедиктов, М. І. Іншин, О. М. Ключев. Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2004. 172 с.

5. Боссарт Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС. Нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Д. Боссарт, К. Деммке. Київ: Міленіум, 2004. 126 с.

6. Стельмашук Співвідношення понять "публічна служба" та "державна

служба». Збірник наукових праць НАДУ при Президентів України. 2009. 1. С. 48-57.

7. Щокін Р. Г., Ковальчук А. Ю., Костенко І. В. Адміністративна відповідальність: навч. посібник / за заг. ред. М. Н. Курка. Київ: ДП Вид. дім "Персонал", 2015. 148 с.

8. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О. В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.

9. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / М. Канавець (кер. авт. кол.), Ю. Лихач, С. Іголкін та ін.; за заг. ред. К. Ващенка. Київ: Центр адаптації державної служби до стандартів Європ. Союзу, 2017. 68 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. <http://www.rada.kiev.ua/> – Верховна Рада України
5. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України
6. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
7. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
8. www.vasu.gov.ua – Вищий адміністративний суд України.
9. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень.